

PORTADA EDICIÓ IMPRESA LRP ARTS LRP JOVE OPINIÓ REPORTATGES
 ENTREVISTES MÉS

LLETRES MÚSICA PANTALLA ARTS VISUALS TEATRE ARTICLES

LLETRES 25 juny 2021 21.00 h

Crítica

PER QUÈ MICHEL ONFRAY ÉS TAN NIETZSCHEÀ

JORDI LLAVINA

“Ser nietzscheà no és pensar com Nietzsche [...], sinó *pensar a partir d’ell*”, sosté Michel Onfray (la cursiva és seva). L'autor normand ha publicat un centenar d'obres, i totes, fora d'un recull poètic, duen un epígraf del filòsof alemany. El llegeix des que era adolescent, el rellegeix sovint (alguns títols més que d'altres), i, com fan les vaques amb l'herba, en rumia una vegada i una altra la substància. El seu mètode a l'hora d'enfrontar-se a la producció del pare del *Zaratustra* –un mètode que referma en aquest llibret,

Michel Onfray (Argentan, Normandia, 1959) és filòsof i assagista. M. TORRES.

defensa nietzscheana a tota
ultrança— és que en cal
“entrecreuar l’obra, la biografia i la correspondència”. Això, segons ell, conjura errors i biaixos interpretatius de tota mena: els de la germana filonazi del gran pensador, per exemple, que, per tal d’apuntalar les seves pròpies obsessions, va aprofitar les obres pòstumes de Friedrich, consagrant “les seves energies a fer que aquesta noció ontològica i postmetafísica deixés d’existir com el que era i esdevingués una noció política...”; però també els de tants filòsofs contemporanis, principalment francesos (Bataille, Klossowski, Foucault, Deleuze, Derrida), que negligiren l’experiència existencial de Nietzsche –segons Onfray, indispensable per entendre’n tantes coses!–: “són més de púlpit que de palpís”. Rosenberg i Lukács, que no són francesos, també reben de valent: perquè fan passar Nietzsche per camins per on ell no va voler passar mai. Hi ha un capítol del llibre en què Onfray treu el fuet i el branda vigorosament (que el lector no es perdi, per cert, l’explanació d’un famós aforisme del pensador que agermana *dones* i *fuet*). És quan comenta l’apropiació indeguda que Deleuze fa del concepte de l’*etern retorn*: “per què Gilles Deleuze comet el terrible contrasentit d’afirmar que l’etern retorn en Nietzsche no és l’etern retorn del mateix?”, pregunta, no gens retòricament, Onfray. Per tot això, ja es veu que *Les allaus de Sils Maria* és el llibre combatiu, però alhora divertit i agradable de llegir, d’un nietzscheà de pedra picada!

L’autor comença el seu assaig comentant la importància que té, per al filòsof, el poble de Sils Maria, a l’Engiadina Alta (a la Suïssa alemanya). Hi va passar els estius entre 1881 i 1888: “És aquí i en cap altre lloc on hi ha la meva veritable pàtria i la meva veritable llar.” No es tracta, només, d’un lloc bonic, d’un pintoresquisme de postal, amb un clima propi, enrondat per 26 allaus; un indret de pau i silenci en què el temps discorre d’una manera més lenta o més espessa. El poble també “ofereix una perspectiva celeste sobre el món”. Però el que més ens interessa és que, segons el francès, Sils Maria va contribuir decisivament a afaçonar algunes de les idees més cèlebres del pensador. “És un vòrtex, un maelstrom

que forja l'acer dels conceptes.” Posem per cas, els de l'*etern retorn* i la *voluntat de poder*. El primer esbós del *Zaratustra*, d'altra banda, també neix aquí.

Un dels punts forts del llibre és la desvinculació de l'obra del superestoic Nietzsche del nazisme i la seva infausta literatura: “és totalment fals” que Hitler n'estimés l'obra. Més aviat el filòsof de capçalera del dictador era Schopenhauer. Onfray desmunta altres tòpics. I il·lumina alguns dels símbols capitals de la filosofia nietzscheana: “Contra la serp lineal judeocristiana, Nietzsche proposa l'*ouroboros* de l'etern retorn, vella figura que ja trobem entre els egipcis: representa una serp que, mossegant-se la cua, realitza un cercle perfecte.” En definitiva, un goig de llibre que pretén demostrar (això, però, és universalment vàlid?) que “les idees d'un filòsof provenen sempre de la seva biografia”.

LES ALLAUS DE SILS MARIA. GEOLOGIA DE FRIEDRICH NIETZSCHE

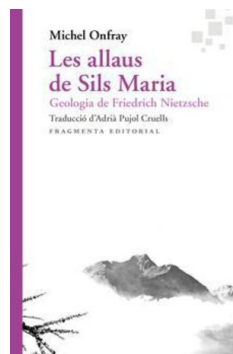
Autor: Michel Onfray

Traducció: Adrià Pujol Cruells

Editorial: Fragmenta editorial. 148 pàgines. Barcelona, 2021

Pàgines: 148

Preu: 16 euros

ESCRIURE UN COMENTARI

Identificar-me. Si ja sou usuari subscriptor, us heu d'identificar.

Vull ser usuari subscriptor. Per escriure un comentari cal ser usuari subscriptor.